

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

НАКАЗ

Київ

Про затвердження Інструкції про встановлення причинного зв'язку смерті особи з професійним захворюванням

Відповідно до пункту сьомого частини тридцять четвертої статті 69¹ Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», абзацу п'ятого пункту 6 розділу II Закону України від 19 грудня 2024 року № 4170-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування медико-соціальної експертизи та впровадження оцінювання повсякденного функціонування особи», Закону України «Про адміністративну процедуру», постанови Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 року № 1338 «Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування особи», пункту 8 Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 267 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 року № 90),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Інструкцію про встановлення причинного зв'язку смерті особи з професійним захворюванням, що додається.
2. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства охорони здоров'я України від 15 листопада 2005 року № 606 «Про затвердження Інструкції про встановлення причинного зв'язку смерті з професійним захворюванням (отруєнням) або трудовим каліцтвом», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 2 грудня 2005 року за № 1455/11735.

30 151250100781 06001

3. Міністру охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, керівникам структурних підрозділів з питань охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій забезпечити виконання цього наказу.

4. Департаменту цифрових трансформацій в охороні здоров'я (Дмитру Лук'янову) забезпечити:

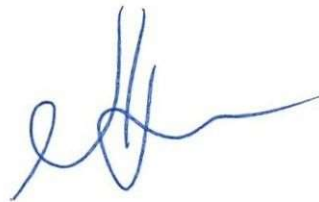
1) подання цього наказу в установленому законодавством порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України;

2) оприлюднення цього наказу на офіційному вебсайті Міністерства охорони здоров'я України після здійснення державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Марію Карчевич.

6. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр

Віктор ЛЯШКО

**Інструкція
про встановлення причинного зв'язку смерті
особи з професійним захворюванням**

І. Загальні положення

1. Ця Інструкція визначає порядок встановлення експертними командами з оцінювання повсякденного функціонування особи (далі - експертні команди) причинного зв'язку смерті особи з професійним захворюванням, а також трудовим каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я під час проведення оцінювання повсякденного функціонування особи (далі – оцінювання).

2. У цій Інструкції терміни вживаються в таких значеннях:

безпосередня причина смерті - це головні клініко-морфологічні прояви основного захворювання або його ускладнення, що стали безпосередньою причиною смерті;

заявник - особа, що має право на отримання соціальних виплат відповідно до статті 35 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

основне захворювання - патологічний стан, який за певних умов становить найбільшу загрозу для життя, здоров'я, працездатності особи і потребує першочергових лікувальних заходів, є причиною звернення за медичною допомогою або був безпосередньою причиною смерті;

причинний зв'язок смерті з професійним захворюванням, трудовим каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я - зв'язок, який можна встановити між перебігом професійного захворювання, трудового каліцтва або іншого ушкодження здоров'я з урахуванням форми, стадії, тяжкості функціональних порушень, розвитку ускладнень за життя, патоморфологічними та гістологічними змінами в органах та системах організму, що виявлені під час розтину, та настанням смерті;

супутнє захворювання - захворювання, що не було пов'язане безпосередньо з основним захворюванням та суттєво не вплинуло на його розвиток і перебіг;

трудове каліцтво - ушкодження здоров'я працівника внаслідок нещасного випадку, який стався у процесі виконання ним трудових обов'язків, що

підтверджується актами розслідування за формами, встановленими додатками 11, 11¹ до Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 337;

ускладнення професійного захворювання (отруєння) та трудового каліцтва - нові прояви перебігу хвороби, що етіопатогенетично пов'язані з основним патологічним процесом.

Інші терміни в цій Інструкції вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг», Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 337, постанові Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 р. № 1338 «Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування особи».

II. Етапи розгляду питання про встановлення причинного зв'язку смерті особи з професійним захворюванням (отруєнням) або трудовим каліцтвом

1. Для розгляду питання про встановлення причинного зв'язку смерті особи з професійним захворюванням, трудовим каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я лікуючий лікар за зверненням заявника формує в електронній системі щодо оцінювання повсякденного функціонування особи (далі - електронна система) електронне направлення на оцінювання, до якого додає скановані копії таких документів:

1) направлення роботодавця чи профспілкового органу підприємства, на якому потерпілий одержав травму чи професійне захворювання (отруєння), Пенсійного фонду України або суду;

2) лікарського свідоцтва про смерть за формою № 106/о або фельдшерської довідки про смерть за формою № 106-1/о, затвердженими наказом Міністерства охорони здоров'я України 08 серпня 2006 року № 545, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 25 жовтня 2006 року за № 1150/13024, довідки про причину смерті;

3) посмертного епікризу, складеного лікуючим лікарем закладу охорони здоров'я, в якому перебував на лікуванні померлий;

4) медичної карти амбулаторного хворого за формою № 025/о, затвердженою наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14 лютого 2012 року № 110, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 квітня 2012 року за № 661/20974, з описом її змісту, зробленим закладом охорони здоров'я (за наявності);

5) протоколу патолого-анатомічного дослідження за формою № 013/о, затвердженою наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14 лютого 2012 року № 110, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 квітня 2012 року за № 661/20974, чи висновку експерта (акта судово-медичного дослідження) та висновку експерта (акта судово-гістологічного дослідження), оформлених відповідно до правил проведення відповідних видів судово-медичних експертиз, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 року № 6, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 26 липня 1995 р. за № 251/787 (якщо вони були проведені);

6) актів розслідування за формами, встановленими додатками 11, 11¹, 21 до Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 337;

7) акту медико-соціальної експертної комісії або витягу з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи померлого (подається на підставі даних останньої довідки медико-соціальної експертної комісії про встановлення інвалідності та/або визначення відсотків втрати професійної працездатності, яку надають родичі померлого) (за наявності).

За наявності технічної можливості отримання відомостей, що необхідні для встановлення причинного зв'язку смерті з професійним захворюванням, трудовим каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я здійснюється шляхом доступу суб'єкта надання публічних (електронних публічних) послуг до відповідних інформаційно-комунікаційних систем або в автоматичному режимі шляхом електронної інформаційної взаємодії між інформаційно-комунікаційними системами через систему електронної взаємодії таких систем.

2. У разі відсутності документів, зазначених у пункті 1 розділу II цієї Інструкції, та неможливості їх поновлення, розгляд питання про встановлення причинного зв'язку смерті особи з професійним захворюванням, трудовим каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я здійснюється на підставі наявних документів, у разі якщо вони дозволяють винести обґрунтоване рішення щодо причинного зв'язку смерті з професійним захворюванням, трудовим каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я.

3. У разі необхідності отримання додаткової медичної документації (медичні карти стаціонарного хворого, рентгенологічні знімки, електрокардіограми та ін.), гістологічних препаратів, для розгляду причинного зв'язку смерті з професійним захворюванням, трудовим каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, експертна команда може відкласти розгляд справи до їх отримання.

На час очікування додаткової медичної документації розгляд справи

зупиняється, рішення у справі не виноситься.

3. Причинний зв'язок смерті особи з професійним захворюванням, трудовим каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я визначається експертною командою на основі таких критеріїв:

1) перебіг основного і супутніх захворювань, що підтверджуються клініко-інструментальними методами обстеження, висновками спеціалізованих закладів охорони здоров'я, результатами патологоанатомічного дослідження або судово-медичної експертизи у разі їх проведення;

2) ускладнення професійного захворювання, трудового каліцтва або іншого ушкодження здоров'я під час їх настання та ступінь тяжкості, що підтвержені клініко-інструментальними методами обстеження за життя у закладі охорони здоров'я або висновками лікарів відповідного профілю з урахуванням етіопатогенетичного зв'язку ускладнень з основним захворюванням та безпосередньою причиною смерті;

3) можливість регресування чи прогресування окремих форм професійної патології з моменту припинення дії шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища.

5. Питання про встановлення причинного зв'язку смерті особи з професійним захворюванням, трудовим каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я розглядається експертною командою протягом не більше як 30 календарних днів з дня отримання документів, зазначених у пункті 1 розділу II цієї Інструкції.

Датою встановлення причинного зв'язку смерті особи з професійним захворюванням, трудовим каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я вважається дата направлення на оцінювання, якщо причинний зв'язок у подальшому був встановлений.

6. Витяг з рішення експертної команди про наявність або відсутність причинного зв'язку смерті особи з професійним захворюванням, трудовим каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я в одноденний строк направляється лікарю, який сформував в електронній системі електронне направлення на оцінювання для розгляду питання про встановлення причинного зв'язку смерті з професійним захворюванням, трудовим каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я.

Інформація про результати оцінювання щодо наявності або відсутності причинного зв'язку смерті особи з професійним захворюванням, трудовим каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я у одноденний строк направляється електронною системою до Єдиної інформаційної системи соціальної сфери шляхом електронної інформаційної взаємодії державних електронних

інформаційних ресурсів «Трембіта».

7. Для розгляду особливо складних випадків щодо встановлення причинного зв'язку смерті особи з професійним захворюванням, трудовим каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я експертна команда за необхідності звертається до Центру оцінювання функціонального стану особи для отримання консультацій.

8. Рішення експертних команд щодо результатів оцінювання з питань причинного зв'язку смерті з професійним захворюванням, трудовим каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я може бути оскаржене відповідно до Порядку проведення оцінювання повсякденного функціонування особи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 р. № 1338 «Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування особи» та/або до адміністративного суду заявником або територіальним органом Пенсійного фонду України, а також до Закону України «Про адміністративну процедуру» та/або в судовому порядку.

**Директор Департаменту цифрових
трансформацій в охороні здоров'я**

 Дмитро ЛУК'ЯНОВ